

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasovu, piat'a mare Nr. 22. — „Gazet'a“ ese:
Joi si Duminec'a.

Pretiul abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu seu
28 franci.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunțurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru făcere publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primesc. — Manuscrise nu se
retransmitu.

Anulu XLII.

Nr. 3.

Joi, 11/23 Ianuariu

1879.

Franc'i si Romani'a

Brasovu, 10 (22) Ianuariu v. 1878.

Romani'a devenindu independenta in urm'a tractatului dela Berlinu trebuea se urmeze, că o consecinta naturala recuoscerea formală a independentiei sale de catra totē poterile contractante. Cum vine inse de afara de Russi'a, Austro-Ungari'a si Sublim'a Pórtă n'a tramis inca nici o alta potere representantii sei la Bucuresci?

S'a sustinutu de catra inteleptii interpretatori a-i tractatului dela Berlinu, că independentia a fostu acordata Romaniei, că si celorlalte state orientale numai sub conditiunea, că se va conforma pe deplinu hotarilor Congressului si cu deosebire, că va satisfacce postulatelor fatalului articuliu 44, care cere se dé totē drepturile civile si politice israelitilor. Romania a implinitu parte mare din cerintele tractatului dela Berlinu si acum se pregatesce a satisfacce si articulului 44. De ce intardia d'er' Franc'i, Anglia, Italia si Germania cu recuoscerea formală a independentiei Romaniei, de ce nu potu face si aceste poteri aceea, ce a facutu Russi'a si Austro-Ungari'a, fora cea mai mica intardare? Déca aceste state au potutu se tramita representantii loru la Bucuresci fora a violă stipulatiunile dela Berlinu, de ce se nu pote procede astfelii si celealte poteri? Este ore grija, ce o au domnii Bismarck, Waddington si Beaconsfield pentru drepturile evreilor mai mare, decatu sunt interesele, asupra carora trebuie se vegheze asia numit'a Europa la Dunare?

Aceste intrebari preocupa astadi nu numai diplomati'a romana ci si cu deosebire cercurile diplomatice din Parisu. Este in adeveru anormala stare ce se creaza statului romanu prin aceea, că marile poteri occidentali traganește astfelii de a intră in relatiuni diplomatice regulate cu elu. Spre a delatură acestu inconvenientu si spre a arata cabinetelor respective, catu de neplacuta si chiaru stricătioasa este abstienerea loru de a recunoscere formalu independentia Romaniei, guvernul romanu a si tramis in missiune estraordinara pe presiedintele camerei d. C. A. Rosetti, care acum se mai in urma a cautat se castige pe omenei de statu a-i Franției pe partea Romaniei.

Staruintielor d-lui Rosetti este a se multiam, că diplomati'a francesa incepe a-si schimbă parerile in privint'a Romaniei. Francesii incepu a se convinge, că nu este bine, nu este politicu, ba nici chiaru justu de a se portă fața de Romania cu atata indiferentia. Organul d-lui Gambetta „La Republique Française“ a datu espressiune desculu de elocenta acestei convictiuni, scriindu in numerul seu dela 17 Ianuarie:

„Noue ni se pare că ar' fi demnu de guvernul Republicei francese, demnu de natiunea, care mai multu decatu ori-care alta a contribuitu la emanciparea poporelor latine si care a facutu mai multu pentru fericirea loru, de a nu mai re-fusă vitézului principatu dela tierii Dunarei, recuoscerea diplomatica a independentiei sale, atatu de scumpu cumperata si consacrata prin tractatulu dela Berlinu.“

Sunt frumose aceste cuvinte, ce le adressă diuariul siefului partidei republicane guvernului frances si facu numai onore marei natiuni, dela care Romani'a este in dreptu se astepte sprigintul celu mai calduros si mai poternicu.

Forte bine observa „La Republique Française“, că cea mai directu interessata la emanciparea elementului evreescu este Austri'a si cu totē aceste cabinetulu din Viena a tramis fora intardare unu ministru plenipotentiaru la Bucuresci. „Si déca — intrăba numit'a foia — Austri'a a decisu astfelii, cumu tocmai Franția, care n'are supusi israeliti de aperatu in Romani'a, care a fostu invetiatoreala si tutorea junetiei romane, care are in acest'a mica

dér' eroica si staruitore nationalitate din regiunile dunarene, o sora devotata, iubitore si credincioasa; cumu ar' poté ea se mai intardie cu numirea unui ministru in Bucuresci, riscandu chiaru de a vedea micsiorandu-se legitim'a s'a influintia in acest'a parte a Europei orientale?“

Si in adeveru, că poterile occidentali prin abstinența loru parasescu mai multu său mai puçinu Romani'a si o lasa cu totulu espusa influintelor poternicilor sei vecini, carora pote mai puçinu le bare bine de consolidarea ei, ceea ce catu privesce pe Russi'a nici nu se poate pune la indoieala.

Enunciarile diuariului lui Gambetta sunt d'er' de mare importantia si ne face se speramu, că cabinetul francesu nu numai va recunoscere catu mai curând independentia Romaniei, d'er' va contribui chiaru la aceea, că si celealte poteri se-o recunoscă.

Cronic'a evenimentelor politice.

Cabinetele europene său celu puçinu unele dintre ele isi dau totē silintele, se afle mediulōcele cele mai sigure, spre a face se se execuze strictu si conscientiosu tractatulu dela Berlinu si nemtii „Reichsrathului“ dela Vien'a desbatu asupra cestiunie, că ore se incuviințeze acelu tractatul său nu. O aparintia cam curioasa, a vedé pe deputatii dela „Schottenthör“ din Vien'a, disputandu guvernul austro-ungaru dreptul de a primi dela Congressu unu mandatul său acel'a alu ocupatiunei Bosniei, fora consumtiumentul Corpurilor legiuitor. Constitutiunea decembrista austriaca dice intr'unu paragrafu alu seu, că totē tractatele, prin cari imperiul ia ţrecari sarcini asupra-si, sunt numai atunci valide, déca voru primi consumtiumentul parlamentului. Pe acestu paragrafu calarescu nemtii nostri, candu pretindu, că este de lipsa, că mandatul de ocupatiune se fia supusu incuviintarei „Reichsrathului“. Cu totē aceste Dr. Herbst cu a-i sei au sciutu forte bine, că parlamentul austriacu nu mai poate disputa validitatea stipulationilor dela Berlinu si déca cu totē aceste a staruitu, că tractatulu europeanu se fia presentat Reichsrathului spre primire, a facut'o cu alta intenție. Densulu a voită că oposițiunea din delegatiune remasta fora succesu se o continue in senatulu imperialu si se provoce aci unu votu de blamă in contra comitelui Andrassy.

Desbaterea asupra tractatului dela Berlinu in senatulu imperialu s'a inceputu Mercurea trecuta. Erau insinuati 29 vorbitori pentru si 12 in contra propunerei comisiunei, care cerea că se se incuviintez neconditionat si fara critica tractatulu dela Berlinu. Reportorul minoritatii Dr. Herbst ceru, inse intr'o cuventare fulminanta, că cameră se critice cu acest'a ocasiune politică guvernului. Amu jertftu, dise elu, vieati'a a mii si mii de cetateni de ai nostri si 100 milioane pene acuma si abia suntem la inceputulu jertfelor si alu „faptelelor complinite“ de cari ni se prezinta in fiecare dia. Nu suntu aceste totu atatea semne de intrebare pentru constitutiunea nostra? (aplause.) Senatulu a condamnat odata (in adresa) politică guvernului, s'a schimbatu ore de atunci situatiunea? Arata apoi cumu a asigurat com. Andrassy, in delegatiuni, că ocupatiunea se va fini atunci candu nu va mai exista cestiunea orientala (ilaritate.) Eata asia voiesce, se ne linisteasca ministrul de externe. Si noi se tacem acuma, dupa ce nu amu tacutu in adres'a ce amu asternut'o imperatului? Grele vremuri au sositu pentru parlamentarismu in genere si pentru acel'a din Austri'a in specie — esclama in fine, voiescu se restranga libertatea cuventului, d'er' celu mai mare reu ar' fi, candu parlamentulu insusi ar' voi se 'si marginăscă libertatea cuventului si a parerei sale.“

Grele cuvinte s'au respicatu cu ocasiunea acestei desbateri in „Reichsrath“. Cine sunt domnii

dela Congressu? — dise intre altii deputatulu progressistu“ Dr. Heilsberg — Ei sunt numai nesce executori ai poporelor, cari ii platesc? De ce d'er' nu punem noi pe ministrul, care a violat constituinea in stare de acusatiune? — „Eu nu sunt amicu alu absolutismului, d'er' unu absolutismu mai că mi-ar' mai placă de catu comedii a ce s'a jocat cu deputati“ esclamă intre aplause br. Walterskirchen. — „In Austria si prin Austria se face numai politica maghiara, la totă afacerea guvernului nostru, Reichsrathulu nostru e numai a cincea rota la caru. Acest'a o simtu instinctiv si simplii fi ai naturei din tările ocupate că-ci, deputatiile loru le îndrepta numai la ministrul Tisza. Acest'a se arata si dintr'unu siru de alte simptome. Atitudinea maghiarilor pe timpulu crisei orientale te provoca la satira. Astazi inse zelulu de ocupatiune alu maghiarilor a devenit fără mare; cu deosebire de candu s'a inscris in programu politică maghiara de a inainta, pena la marea adriatica si egea formandu unu icu intre slavi. D'er' domnii din Pest'a n'ar trebui se uite că propagand'a austriaca cu eticheta maghiara nu este o marfa, care ar' poté se afle cautare mare in peninsul'a balcanica, că egemonia, care si acum se basă numai pe totu felul de mediulōce artificiale, va fi cu atatu mai puçinu suferita de catra poporele pena la marea Egea, si că dispositiunea, de a plati tributu, isi are marginile sale“, dice dep. Fuchs.

Ministrul Dr. Unger a luat asupra aperă pe guvernul din punctu de vedere alu dreptul de statu si alu dreptului gîntiloru. Cu cunoscutai agerime iuridica s'a incercat se dovedește, că mandatul de ocupatiune, ce l'a primit Austro-Ungari'a dela Congressu, nu este o afacere in sensulu dreptului privat, nu este unu negotiu, ci o indatorire luata pe basa dreptului de statu si alu gîntiloru, unu officium nobile, o missiune civilisatorie, de aceea trebuie se se mesure cu alta măsura. Constitutiunea nu poate se impedece pe statu a'si implini missiunea sa in afara. Politică esterioră e o sfere, in care corona este indreptata a lucră foră prealabilu consumtiumentu alu parlamentelor s. c. l.

Pre candu in „Reichsrath“ se desbate astfelii asupr'a cestiunie de competintia, in „comisiunea pentru Bosni'a“ in consiliile ministrilor si in conferintele militare se discuta barbatesc modulu cumu se se fericăsca Bosni'a si ce măsuri voru mai fi a se luă in timpulu celu mai de aproape. Se vorbesce, că ceteriloru competente nu le pasa ce colore va avea ministeriul viitoru in Austria, — că-ci astazi inca totu celu provisoriu functionează — de va fi liberalu, clericalu său federalistu. Ci voiescu inainte de totē se creeze unu guvern, care se aiba vointă si decisiunea la Tisza a procură mediulōce trebuiu se continuarea marsiului la Novibazar si eventualu pena la Salonichi. Afandu unu asemenea ministeriu indata se va procede la disolvarea Reichsrathului si la alegeri nove spre se castiga o majoritate parlamentara mai flecibile.

Alegerile senatoriale din Franția reesindu in favorulu republicanilor, au datu ansa la o criza ministeriala, deoarece siefii partidelor republicane cereau dela ministeriu că in fața nouei situatiuni create prin acest'a se se intelégă cu ei asupra unui nou programu liberalu si mai corespunditoru intereselor republicane. Era vorba chiaru de venirea la ministeriu a lui Gambetta. Cris'a s'a aplanat in se deocamdata prin aceea, că ministeriul a facutu in sedintă dela 16 l. c. a adunarei nationale urmatoreea declaratiune:

„Alegările dela 15 ale curentei guvernului le consideră că aprobaarea și încurajarea politicei sale, și că o armonie sub înaltă autoritate a președintelui republicei. Vom urmă aceeași politică exterioară. Tîră nu are, nici o intenție de a nelinisci lumea, ea voiesce se remana stăpană a-casa la densa, ea voiesce pacea, înse cu condiția de a nu perde catusi de puțin din demnitatea ei.

„Amu luat parte la adunarea pacinica din Berlinu. Se dice, că atitudinea noastră a fostu sănătoasă și prudență. Noi nu o vom schimbă. Silintele noastre voru fi îndreptate spre mantinerea pacei și realizarea tractatului din Berlinu. Relațiile bune de amicitia, care există între republică franceză și totă statul, nu au incetat de a fi totu Asia. Despre atitudinea noastră nu poate există nici o divergintă de opinie.

„Evenimentele ingrozitoare ale anului 1871 au lasat în urmă loru o indignație viuă și drăguță contra conducerilor criminali cu instrumentele loru șerbă, înse trebuie să aibă cineva milă. Dela 14 Decembrie 1877 Președintul Republicii a gratiatu 1542 insă. Comisiunea gratiară, în complecarea acestui actu salutar, a isbutit se alărgă pe cei demni și asia s'au ierat chiar acumă înca 2225.

„Guvernul va veghiă că se respecteze legile, care regulează relațiile între stat și biserică. Elu va fi nevoie să dupăcatu contra acelora functionari, care voru manifesta ostilitate contra instituțiilor republicane. Cabinetul săruiescă, că camerele se ia grabnicu în desbatere ligile tarifului vamală, pentru a eșa din starea creată prin reinvierea tractatelor de comerț. — După ce face apoi mențiune despre diferite legi și imbunatatiri, guvernul constată că cu totă criza industrială financiare sunt în bună stare.

Voci asupra proiectului de maghiarisare alu d-lorū Tisza-Trefort.

Diuarulu „Sieb. d. Tagblatt“ se pronuncia asupră introducerii limbii maghiare că studiu obligatoriu în școalele populare intr'unu articolu: „O voce din cercurile invetatoresci“, cumă în modul urmatoriu:

„Cultură ce voiesc maghiari se-o impuna poporului, nu numai că nu va înaintă cultură lui, dăr' din contra va împedea progressul spiritual. Maghiarii cugetă, că cu introducerea limbii maghiare, că studiu obligatoriu în școalele flegarei națiuni au facutu, scie Dumnedieu, ce faptă de laudă și mare. Numai orbi' poate se-si închipuișcă, că cu cetea cuvinte, ce le voru invetiță copiii de sila din carte, voru castigă și simpatia și dragostea pentru maghiari și pentru limbă loru. Dintre Maghiari inca suntu multi cari, nu numai cetescu nemtiescă, dăr' apoi si scriu si vorbescu nemtiescă, înse pentru aceea nemtii din Ungaria nu suntu cu nimică mai bine tractați, că alte nationalități. Dăr' nici în privința didactică nu se va ajunge la nici unu rezultat de domne ajuta, că poate eșapă voru invetiță se decline și se conjugă cete ceva, dăr' ce au invetițiatu în cele 8 luni de școală, voru uită după aceea; că se o duca ei înse la o perfectiune în limbă și literatură maghiara ferită dumnedieu, apoi de a intielege limbă ceea grea a diuarielor politice nu poate se fă vorbă. Voru fi omeni fantasti și fanatici între maghiari, cari nu voru vră se scie de nici o pedagogie nici de cea scolastică, nici de cea politică, numai se-si poate ajunge scopulu loru celu fantasticu, că totă diversele națiuni ale Ungariei se se ocupe cu limbă statului.

Dăr' desă le-ar' succede maghiarilor a ajunge fară pedești la acestu scopu, totuști în cele din urmă i va împedea spiritului timpului, care este mai poternic decat totă preocupatiunea și fanatismul naționalu. În timpurile mai vechi s'a intemplatu de multe ori, că unu popor a renunțat la naționalitatea sa. Astăzi conștiința proprietății naționale și a egalei îndrepătării atât de tare să intaritu, incat să se socotească de faptă cea mai nobila și mai laudabilă de a semă, de a seluptă, de a căde pentru naționașa sa chiar și între marginile unuia și a celuilalt statu.

„Cine e omulu acelă, care se cuteze a atacă conștiința națională, se pună secură la existența națională a poporelor? Acelu omu cutesatoriu pună-se se stergă mai antaiu din cronologia noastră secolulu alu 19-lea și se impinge poporele în referințele politice dinainte de revoluția francesă. Ce ar' dice domnul Trefort, cindu-i ar' propune cineva se se lapede de naționașa maghiara? de siguru, ca s'ar' necajă fără tare pe acelu omu. Apoi Tisza, Trefort și cu toti partizanii loru facu cea mai mare îndreptare, cindu pretindu, că o datorință patriotică, că celelalte națiuni Nemții, România și ceilalți se se lapede de conștiința loru, de egală îndreptare, de credință catra strămosii loru și se se facă deodata maghiari néosi, se-si schimba naționașa, după cumu 'si schimba sierpele pelea. Ceea ce pentru maghiari ar' fi crimă cea mai mare, tocmai aceea se fă pentru celelalte naționalități o datorie patriotică? Contradicere mai mare de idei nu poate se mai există pe lumea asta. Celu ce s'a lapetatu cu necredința de naționașa

s'a, acela se fă credinciosu catra naționașa maghiara? Necredință nasce necredință. Ceea ce sămeni resare. —

„Ce astăptă înse pe celu ce-si renegă simțiul și lasă se fă orbitu? La unu privilegiu de a fi liberat de dare seu la micsiorarea darei nu se poate aștepta. Sunt poate alte favoruri de castigatu? Unu postuletui se gasesce usioru, omulu se urea totu mai susu, chiaru si atunci, cindu onoarea mai mare (?) la naționașa politică ar' fi zidita pe disprețiul mai mare la naționașa parazită. Într'adeveru, pe care l-a lasat conștiință, a-si parasi naționașa, acelă va suferi usioru si desprețiul ei.

„Pute, că va veni odată unu timpu, în care conștiința națională nu va mai fi asia de tare că acumă. Dăr' pene ce nu va sosi acestu timpu, nu-i va succede nici unu guvern si de va întrebuită mediul săcăsesc inca si mai absurd, decat nimicirea majoritatii si inaltierea la tronu a minoritatii, nu-i va succede niciodata a aduce macaru unu singur omu, care a cunoscutu valoarea să si a naționașă sale si care a suptu din acăstă cunoscinta mandriu si stimă propria, acolo, că se se lapede de sine, se se sinucida, cu atatu mai puținu i va succede acăstă față de-o parte considerabilă a unui popor mare. Ar' fi timpulu, că maghiarii se pri-căpă, că maghiarii se directă este unu co-pilu nascutu mortu...“

Diverse.

(† Dionisie Metropolitul Dobrogei.) Mórtea grabnică a metropolitului Dobrogei în București, unde venise se aduca Domnitorul omagiale sale și ale eparchiei, a produs o impresiune foarte tristă în capitală. „Rom. Lib.“ ne spune, că acestu venerabilu archipastorii a repausat în etate de 67 ani. Elu s'a nascutu în Teșală la Stagona în satulu Staiadă. Educația sa si-a facută în Greben (Epir), unde s'a si hirotonisit diaconu. În etate de 20 ani a trecutu în Constantinopol, unde fusese diaconu I, apoi alu doilea si în fine archidiaconu. Ajungându mai tardiu vicariu patriarhalu, după datina se facă de adeptul mitropolitului alu Dobrogei la 1851. Mitropolitalu Dionisie că unu prelatu inteleptu a iubit multă pe romani eparchiei sale, nelasandu-i se se fusioneză cu bulgarii, cindu acesti să au pusu în opoziție cu patriarhia din Constantinopol. Se afirma, că inca înainte cu 10 ani metrop. Dionisie punea în prospectu locuitorilor Dobrogei venirea acestei provincie sub domnia mamei România. A treia di după sosirea să a în București, ficsată pentru audientia elu mori înse grabnicu de peritonita. Eterna va fi memoră acestui demnui ministru alu lui Christosu!

(In memorie a ilustrei Domne Ecaterina Mocioni de Foen) se va arangia din partea stipendistilor Ilustrei familii Mocioni-ane, o siedintă publică la 25 Ian. c. în Pest'a în „Hotel Nationalu“ după programul următor: 1. „Cuventu ocasionalu“ rostitu de Traianu Barzu, technicu. 2. „Biografiă ilustrei Domne Ecaterina Mocioni de Foen“, compusă de George Crețeanu, medicinistu. 3. „La mórtea Ecaterinei Mocioni“, poesia de I. Vulcanu, declamată de Alessandru Mihailoviciu, technicu. 4. „Positivă socială a femeilor“ disertatiune de T. Barzu. 5. „Cantul gîntei latine“, intonat de chorul societății „Petru Maior“ si acoperișat de piano.

(Junimea română din Budapest) ne invită la seră literară-musicală, urmată de petrecere de dansu, care se va arangia de junimea română din Budapest la 12 Februarie 1879 st. n. în sală dela „Grand-hotelu Hungaria“ în folosul societății de lectura „Petru Maior“. Cu acăstă ocazie mai mulți junii imbrăcati în costume naționale voru prezenta on. publicu în pauza joculu istoricu alu „Calusiarilor“, er' corulu vocalu acoperișat de musica va intregi concertul cu „Cantecul gîntei Latine“, de d-lu Vasiliu Alessandri, musică de maestro Marchetti. — Comitetul arangiatoriu e compusu asiatic: Iosif Vulcanu, presedinte generalu; Iuliu cav. de Puscaru, presedinte alu petrecerii de dansu; membri: Dr. Aureliu Babesiu, Dr. Victoru Babesiu, Teofil Bogdanu, George Crețeanu, Ioanu Dragosiu, Drd. Aug. Dumitoreanu, Emilu cav. de Puscaru, Constantinu Radulescu, Octavianu Russu, Greg. Stoicoviciu, Silviu Suciu, Absolomu Todea. — Ofertele binevoitoare se primescu cu multă amabilitate și se voru cuită pe calea diuariștică. Incepând la 7 ore sără.

(Maghiarii și Chinezii) Pe baza studiilor filologiei comparative a succesu barbatilor, eminienți și geniali din secolul nostru a descoperi genealogia poporelor intr'unu modu neasteptat. Prin studiul filologiei comparative s'a constatat,

că multe popoare, cari de mii de ani erau separate și nu se cunoșteau, sunt rădăcini unele cu altele. Asia vedem, că comitele Bela Szechényi, care întreprinde o călătorie scientifică în Chină, cum spune „Politische Korrespondenz“, susține acumă, că Maghiarii se semtu, că Mongoli, că frații ai Chinezilor. Comitele Bela Szechényi înține a deosebită comunicare în Peking catre principalele Cungu și dise: „Ce se atinge de naționalitatea mea sunt Ungurii. Naționașa mea este o ramură a familiei celei mari turanice, din care formă poporul mongolic unu membru poternicu. Ceea ce eu doresc mai fierbinți, este, de a călători prin locurile de unde noi Ungurii suntem cu societățile, că ne tragem originea, de a vedea tierile, în cari au locuit odinioară strămoșii nostri, de a aduce tributul meu de reverentă și de devotament pe mormentele loru și de a me rogă pe acele pentru binele și existența patriei noastre celei nouă a Ungariei, pe care amu intemeiat-o în anima Europei în suță a nouă. Conaționalii mei totușine au avut mare interesu pentru istoria Chinei, dăr' mai cu seamă, pentru timpulu acelă, în care China a avut stăpănișori mongoli. Si noi semțirăm, cu totă greutatea, puterea armelor lui Gingis Chan și uimire și admirare ne impune sufletul, cindu ne aducem aminte de marimea, cultură și dezvoltarea Chinei chiar sub domnia lui Cublai, care ajunse apoi trăpătă cea mai înaltă sub dinastia lui Ming și alui Ta-tsing. — Haru domnului, că acumă Ungurii au aflat mormintele străbunilor loru, după care au totușine cautat sute de ani fară a dă de ele. Frumosu ar' fi de ar' invetiția Ungurii ceva bine dela marea naționă chineză, care numera 400,000,000 de suflete, celu puținu economia ratională, că China este cea mai înaintată nație în privința agronomica. In China si imperatul merge odată pe anu cu plugulu și ară totă diuță cu mană să a, de unde se vede, că agronomia sta în mare vădă. Bine ar' fi de ar' luă exemplu Chinezii nostri cei noi dela Chinezii asiatici si de ar' îngrijī mai parintesc pentru sărțea bietilor tierani, pe care i-au mai stinsa parte prin comassatiuni, prin segregatiuni, prin procese urbariale si prin darile cele grele si aproape nemaișuportabile. Sărțea amaritului tieranu trebuie imbunatatită, că de unde nu în scurtă timp o parte din ei considerabilă se face proletari, ceea ce numai slabesc poterea statului.

(Iubileul diuarielor „Pest. Lloyd“ și „Vasárnapi Ujság“.) De curând se-a serbatu diuarul germanu guvernamentalu din Budapest „Pester Lloyd“ iubileul de 25 de ani alu existenței sale. Multe ovăzi i s'a facutu cu ocazia acăstă redactorelni de acuma anul acesei foi, d-lui Dr. Max Falk, care joacă unu rol însemnatu în partidul ministerial. In lună lui Martiu isi va serbă iubileul de 25 de ani diuariul maghiar „Vasárnapi Ujság“ (Foi'a Duminecei). Redactorul acesei foi are de cugetu a serbă acestu evenimentu între altele prin aceea, că iut' unu adausu deosebitu va aduce portretele tuturor acelora literati, cari au fostu colaboratori interni și colabroitori esterni mai diligenti ai făcătorii.

(Demonstratiune clericală proiectată în România.) Dupa cumu ne spune diuariul italianu Diritto clerical din România, au de gandu, că pe 9 Februarie se facă o demonstrație colosală, că tocmai în acea zi a repausat papă Pius alu IX. Demonstratiunea acăstă va consta într'aceea, că în diuță pomenita pe la 3 ore după ameadi se voru aduna toti Români, cari au semnieminte papale, de totă etatea și de totă starea, în cimitirul Campo Varano, pentru că se depună cununi și flori pe monumentul consecrat întru memoră lui Pius IX. Dupa acăstă ceremonie se va întârzi totușine la România, si se va duce deosebitu pe piata santului Petru, unde poate va ajunge pe seara. Multimea se va posta dinaintea Vaticanului si va striga, se trăiescă papă Leonu. Pentru procurarea cununilor si a florilor sunt luat mesuri, că banii necesari se se procure pe calea subscriptiunii. Sermanii clericali, ei isi facu iluziuni prea mari, dăr' timpurile loru cele bune nu se voru mai reintârzi, a trecutu babă cu colacii!

(O nenorocire cumplita.) Ni se impartăsesc dela Margau (marginea nordică a Transilvaniei) urmatorul casu foarte tristu, ce s'a intemplatu în casă preotului român de acolo: Această invitase în seara de 2 Ianuarie n. pe notariul român la sine la cina, unde se așădă de față si doi membri a unei familii preotesci, ce locuiesc sub unu coperis cu preotul memorat, a deosebită domnisoră Anică Unguru, fiică repausată lui preot din Margau cu tatalu seu vitregu.

Dominisior'a voindu se törne petroleum dintr'o sticla de vreo 5 litre, pre candu inca ardea festil'a lampei, din nebagare de séma sticla luà focu, esplodà si tota cas'a intr'unu momentu se afla in flacari. Domnisiór'a cu tatalu seu, care era mai aprope de ea, stropiti de petroleu incepura a arde cu flacari, ceilalti doui preotulu si notariulu consternati de spaima abia isi potura scapá vieatia spargandu fereastrile si sarindu pe strada. Domnisiór'a Unguru arse intr'unu gradu atatu de mare, incat numai era de recunoscutu. Respectivii domni indata tramisera dupa mediculu statiunei calei ferate dela Bánfi-Hunyad, inse acest'a nu mai potu ajutá nimieu si in 3 a lun. cur. domnisiór'a Unguru isi inspiră sufletulu si fu inmormentata in 5 a. I. c. in cimiteriulu din Margau. Tatalu seu vitregu e inca in vieatia der' se afla in agonia. Casulu acest'a infioratoriu servesece tuturor celor ce ambla cu petroleu de admonitiune. Domnisiór'a Unguru a trebuitu se platésca nebagarea de séma, la implerea lampei, cu vieatia. Facemt atente pe tóte femeile, cari conduce economia de casa, că se fia forte precaute in manipularea cu petroleulu si cu deosebire se ingrijescă pentru aceea, că lamentele se se imple iuca fiindu diua si se se inredă numai unei persoñe anumite, care scie se amble cu acestu fluidu periculosu.

(Darul ocupatiunei.) Dintre caii trenului militariu reintorsi din Bosni'a vreo 145, cari apartieneau escadronei Nr. 23, au fostu dusi in Budapest'a si asiediatu in cateva grajduri de acolo. Indata inse s'a observatu, că multi dintre acesti cai suferau de bol'a mucosiei. Ministeriulu imperialu de resbelu din Vien'a incunoscintiatu de acest'a a datu ordinu indata, că 49 cai se fia ucisi. La sectiunare s'au afaltu semnele bôlei de mucosia. Dupa acest'a ministeriulu a datu ordinu se se mai ucida si ceilalte 96 cai. Ecă unu aspectu teribilu a vedé gramada atatia cai ucisi. Mucosia este contagiósa si o capeta si ómenii. Multi, cari nu s'au padit, au suferit din cau'a acest'a. Sa datu ordinu că se se desinficeze bine locul. Si la unu transportu de cai ce a mersu la Alba-Iuli'a s'au observatu semne de mucosa.

(Comunicatiunea postală cu Dobrogea intrerupta.) Directiunea generala a telegrafelor si postelor din Romani'a face cunoscute, că din cau'a unui mare viforu, ce a fostu in Dobrogea, comunicatiunea postală intre Tulcea, Macinu, si Chiustenge-Babadagh s'a intreruptu, drumurile fiind astupate de marea cantitate de zapada, ce a cadiutu si care continua inca a cadé; asemenea din cau'a viscolului nu s'a potutu face nici trecerea espeditiunei cu barcă intre Brail'a-Ghecetu-Macinu si Calarasi-Cernavod'a. Se publica der' spre cunoscintia generala, că din aceste impregiurari postă din si pentru Dobrogea a suferit si va suferi intardiari pénă la restabilirea comunicatiilor pentru cari s'au luat mesuri; in catu privesce inse corespondentia telegrafica s'a espedatu si se espedeza regulat, fara nici-o intardiare, liniile telegrafice fiindu in buna stare.

(Calatoria in Afric'a.) Diuariulu maghiaru „Hon“ ne spune, că metropolitulu Haynal'd, in calitatea s'a de presedinte alu comisiunei unguresci pentru Afric'a a fostu provocat din partea comitetului centralu alu societatii internationale pentru esplorarea Africei, se rocomande pentru personalulu albu (alu europenilor) a caravanei, ce va pleca in scurtu la Afric'a, junii apți din Ungari'a. Cultura sciintifica si cunoscintia de limbi e neaperata. Cei ce se voru insinuă primescu banii de drumu si deplina aprovisionare, der' salariu nu li se da. Oferte mediulocesce si secretariulu comisiunei unguresci pentru Afric'a directorulu Anton Berecz in Budapest'a. Ar' fi bine candu s'ar' afla si vre-unu june romanu, care se ie parte la acest'a interessanta calatoria.

(Continentalu africanu) in scurtu timpu va fi impreunat in tota lung'a s'a intindere dela nordu pénă la sudu prin retiele telegrafice. Totmai s'a gatatu sistem'a telegrafica francesa, care trece prin totu teritoriulu Tunisului pénă la Tripole. Arabi, cari au facutu observatiunea, că camilele mergu mai rapede, candu se ducu pe lénge liniile telegrafice, respectéza telurile (sérmele) si stelpii telegrafici cu o sfiala adeveratu religioasa. Domnulu de Lesseps a facutu propunere guvernului francesu, că se inainteze cu liniile telegrafice pénă in desertulu Zaharei in mesur'a, in care va cresce acolo esploratiunea pentru scopuri scientifice seu occupatiunea militara. E mai multu decatul siguru, că, mergendu lucrul in modulu acest'a nu voru trece nici doi ani si Senegalulu va fi legatu cu

Algeri'a. Domnulu de Lesseps a capetatu depesi dela colonelulu Gordon, dupa care sistem'a telegrafica egipténa ajunge pénă la Ecuatoru. In fine a inceviintiatu parlamentulu Marei Britanii de nou unu creditu coloniei dela capulu bunei sperantie pentru latfrea sistemei telegrafice in Afric'a meridionala dela Portu-Natulu la Pretori'a si că se afle mediulocé si cali spre a efectui legatur'a cu Egiptulu. Candu se va sevërsi si opera' acésta colosală atunci omulu dela polulu nordicu alu pamentului va poté vorbi in cateva minute cu locuitorii dela capulu bunei sperantie. Cine ar' fi potutu numai cugetá la asia ceva acumu cateva diecenii. Astazi globulu pamentului este incinsu cu linii telegrafice, dupa cumu este incunguratu pamentulu dela resarită spre apusu cu ecuatorulu si cercurile paralele, si dela nordu spre sudu de cercurile meridiane. Cui are omenimea de a multiam acésta minune? Numai progreselor celoru grandișe, care le-au facutu scientiele esacte si aci in specialu prin aplicarea galvanismului. Astazi multamita acestoru mari progresse, ce le-a facutu sciintia telegrafica, amu ajunsu asia de departe de nu mai este pe tota faç'a pamentului nici unu locu pre deparate, că in cateva minute poti vorbi cu tota lumea.

(Cium'a asiatica.) In dilele nostre se vorbesce despre ciuma, dupa cumu vorbescu tieranii despre fintiele cele fabulóse, că despre o ból'a ce a bantuitu tienuturile nostre in timpuri forte deparate; pénă mai eri alalta eri audieai povestindu cate unu mosnégu betranu, gárbovit u si albitu de sarcin'a anilor ce au trecutu peste capulu lui si spunendu, catu de grozava si catu de infriosiata e cium'a. In numerulu precedinte amu vorbitu despre aparintia acestei bôle teribile in guvernuamentulu russescu asiaticu Astrahan si acuma voiu se aducemt mai multe date intereseante istorice despre ea. Este intr'adeveru ból'a ce s'a ivitu in acelui guvernementu cium'a asiatica? Acésta intrebare ni-se impune, vrendu nevrendu, candu audimt o scire atat'a de inspaimantatia. Pénă candu nu vomu avé descrieri accurate si precise despre fenomenele acestei bôle, pénă atunci firesce nu potemt dice nimicu positivu si este sperantia justificata, că avemu de a face cu altu biciu alu sórtei cu tifusu exanthematicus, cu tifusulu cu pete. Cium'a asiatica, care dealtmintrelea se pote numi, cu dreptu cuventu, ciuma africana din cau'a, că patri'a ei se poate cautá totu asia de bine in Arabi'a, Siri'a, Asi'a mica, si Egiptulu inferioru, unde pretotindinea este endemică — ciuma par excellence — nu este biciulu celu mai vechiu alu lui Dumnedieu, care a certatu némulu omenescu, der' pote că celu mai infriosiata. Tóte resbelele cătă le-a purtat Napoleonu celu mare n'au consumat atatia ómeni, catu o ciuma epidemica din evulu mediu seu din timpulu modernu. Mai multi invetati sustinu, că cium'a nu datéza de eri de alaltaeri, ci că se urcatare susu in adenc'a anticitate. Cium'a din Aten'a, care a bantuitu atata de teribilu Atic'a pe timpulu resbelului peloponesiacu si de care a murit u si marele barbatu de statu Pericle, in dilele nostre se socotesce a fi fostu alta epidemia; unii au mersu atat'a de deparate, de nu voiescu se recunoscă in ea altu ceva decatul o epidemia teribila de scarlatu seu de siopăr'aritia. In secululu alu VII-lea dupa fundarea cetatii a avutu Rom'a de a suferi o ciuma epidemica, despre care ne lipsescu date si-gure si precise. In forma mai autentica ni se reportéza despre acésta epidemia mai autaiu in dilele imperatului Iustinianu, pela anulu 542 d. Cr. candu a pustiit tota lumea de atunci cunoscuta si a prepadiu pote a patr'a parte din toti ómenii cati au traitu p'atunci. Antaiasi data a cunoscute bietulu nému omenescu tremurandu, cea mai rea ból'a, in tota pótorea s'a pernicioasa. Nici odata nu venise atat'a miseria asupr'a némului omenescu; tóte legaturile religiunii, societatii ale statului se pareau a fi deslegate, ból'a 'si batea jocu de tota art'a si de tota mediulocé de scape, si de atunci acestu óspe s'a aratatu in continentulu nostru in intervaluri totu mai mari. De trei ori sub domni'a lui Iustinianu a pustiit continentulu nostru si de atunci a remas in decursulu evului mediu visitatoriu permanentu. Epidemile din secululu XII si XIII si mórtea négra din secululu alu XIV-lea a sguduitu totdean'a intregu edificiulu crestinatati in fundamentele sale: se pare, că se prapadesce lumea. Epidemile, cari au pustiit Europa in timpurile mai noue, nu erau mai puçinu ingrozitorie, lipsea inse momentulu su-perstitionei, care dă epidemilor din evulu mediu unu caracteru atatu de ingrozitoriu, si eschidea posibilitatea de a luá mesuri cu succesu in contra

loru. In urm'a óra a grasatu cium'a — afara de Turci'a — la 1713 in continentulu nostru. Dupa resbelulu russo-turcescu la 1828 si 1829 a urmatu o epidemia infriosiata, care a rapitui mii si mii de soldati russesci, cari scapara cu norocu din bataliile infriosiate si reusira a trece norocosu peste Balcani. De atunci au mai fostu visitate numai cateva orasie dela litoralulu Marei mediterane de acésta ból'a infriosiata, der' se pare că c'á epidemia a incetatu de a se mai arata in Europ'a. Dela 1841 se dice, că nu s'a mai ivitu in Constantinopolu nici unu casu de ciuma.

(Intrebuintia rea chartie i.) Se dice că 600 de milioane de ómeni intrebuinteaza chartia chineza, 366 milioane chartia europeana, 130 milioane chartia araba, 24 milioane intrebuinteaza c'á chartia frunze si coaje de arbori, ear' 280 milioane de ómeni traiescu in fericirea de a nu avea necesitate de chartia de scrisu seu tipariu. „Staf.“

(Ordinea oraselor celoru mai populat'e) dupa raportulu biroului statisticu dela Londra e urmatore: 1. Londra cu 3,388,304 locuitori. 2. Paris cu 1,988,806 locuitori. 3. New-York cu 1,084,528 locuitori. 4. Berlinu cu 1,019,620 locuitori. 5. Philadelphia cu 776,118 locuitori. 6. Viena cu 727,271 locuitori. 7. Petersburg cu 669,741 locuitori. 8. Bombay cu 644,405 locuitori. 9. Glasgow cu 566,940 locuitori. 10. Liverpool cu 532,681 locuitori. 11. Manchester cu 530,765 locuitori. 12. Neapoli cu 457,407 locuitori. 13. Kalcutt'a cu 459,535 locuitori. 14. Madras cu 397,552 locuitori. 15. Hamburg cu 406,104 16. Birmingham cu 383,117 locuitori. 17. Baltimore cu 335,000 locuitori. 18. Buda-Pest'a cu 319,530 locuitori. 19. Dublin cu 314,666 locuitori. 20. Leeds cu 304,984 locuitori. 21. Amsterdam cu 302,266 locuitori. 22. Sheffield cu 289,537 locuitori. 23. Rom'a cu 282,214 locuitori. 24. Breslau cu 267,000 locuitori. Despre populatiunea oraselor mari din Chin'a si Iapani'a nu esista nici o statistica.

(Mórtea unui jocatoriu de carti.) A avea o avere de 4 milioane si a mori cu datorie, acest'a se vede in tóte dilele, der' c'á acésta insemnata avere se fia jertfita pentru dam'a de pica, este in adeveru tristu, că-ci in timpulu de facia nu se scie, unde jocatorii se voru opri. Suntu cateva dile, de candu la „Grand Hotel“ a morit Baquero, nascutu la Havan'a, locuindu la Parisu dela 1874, unde se asiediatu cu avere, de care amu vorbitu mai susu. Acésta avere o facuse in comerciu, si intre multime de intreprinderi, intre altele că directoru alu unei trupe de teatru. Din nenorocire pentru densulu la sosirea s'a in Parisu fu introdusu de cativa amici in casele de jocu. In cele d'antaiu dilu perdù o suma de 100 mii franci si pénă la mórtea s'a nenorocirea l'a urmarit astfelii, că cele 4 milioane se dusera. Este unu anu, de candu emotiunile jocului 'lu dara intr'o ból'a de anima, care mergea mai spre reu, cu tóte ingrijirile, de care se incunjurá. Trei din amicii sei, tovarasi de jocu, au fostu facia la cele din urma momente ale vietiei sale. Nu s'a gasit decatul o suma de 1100 franci, inchisi intr'unu plicu, pe care unul dintre acesti amici i-o imprumutase cu cateva ore inainte de mórtea s'a. Cumu amu disu mai susu, elu lasa vre 10,000 de franci datorii, din care cea mai mare parte o datorescu aceloru, cu cari jocă in carti. Baquero, care nu avea decatul 45 de ani, era insuratu. Elu lasa in urm'a s'a la New-York o femeia si o fetă. Si cu tóte acestea exemplulu acest'a nu va impedecá pe iubitorii de baccaratu de a se inturná la mas'a, unde sermanulu Baquero a datu celu din urma banu... „St. Rom.“

(Casu de mórté.) Blanc'a Triffu nasc. Nemes c'á soçia, cu fii sei Blanc'a si Aleșandru Triffu; ved. Mari'a Triffu nasc. Popu c'á mama; Emericu Nemes, advocat cu soçia s'a nasc. Susan'a Kemény c'á soçii impreun'a cu fii loru Gavrilu Triffu, prof. prep. in Zelau, Georgiu Triffu, locotenente honv. in Lipsia, Teresi'a Popu nasc. Triffu, Julian'a Tartia nasc. Triffu, Rosali'a Bui'a nasc. Triffu, Aureli'a Bucsi'a nasc. Triffu, Elen'a Triffu si Titu Triffu, stud. gimn. c'á frati si sorori, cu anima frénta de dorere anuncia mórtea preaiubitului loru soçiu, respective tata, ginere si frate 10ANU TRIFFU, advocat in legile comune si cambiali, si membru alu comitetului comitatensu, iutemplata in Bai'a-mare la 17 Ianuariu st. n. 1879 s'eră la 8 óre in etate de 31 ani, in alu 4-lea anu alu carierei sale advocationali si a fericitei casatorie, dupa unu morbu de 9 dile. Remasitie lui pamentesci se voru astrucá in cemeteriulu gr.-cat. din Bai'a-mare la 19 Ianuariu 31/2, óre dupa media-di dupa ritulu gr.-cat., la care solemnitate trista toti amicii si binevoitorii lui sunt invitati. Repausatulu, c'á

soiu a fostu exemplariulu credintie vietiei casatoricescii, că creștinu, aperitoriu alu credintie adeverate si venerotoriu alu deapropelui seu, că advocatu devotat adeverului, că romanu, interesat de binele poporului, si că amicu, pastratoriu alu sinceritatii si cordialitatii. Lu jalescu afara de consangeni, si amicii intimi si cunoscutii nenumerati ai sei. — Bai'a-mare, 18 Ianuariu 1879. — Fia'i tierin'a usi'ra si memori'a eterna !

Valorile romane. Reproducemu urmatorele din „Curieriul financiar“: „Revenindu la afacerile piatiei noastre, cot'a Bursei cu totă, ca a mersu puținu incerta din cau'a serbatorilor si vacantelor obligatorie, reveléza la prim'a vedere acele bune dispozituni ale pieței francese. Cursuri, asiá urcate că acumu, n'amu vediutu in anulu trecutu la aceeași epoca. Neaparatu, că valorile noastre au fostu totudéuna considerate in intru că si in afara că cele mai bune plasamente ce ar' poté visă cinev'a. „Rent'a romana“, care la 1 Ianuariu 1878 cotă 49, astazi 1 Ianuariu 1879 cotă 64. „Ruralele“, cari inchideau au 92, astazi facu 100^{3/8}. „Domenialele“, cari se ofereau cu 87, fora cumpăratori, inaugurează anulu nou cu 102^{1/2}. „Creditul funciaru ruralu, care termină cu 80^{1/2}, se cauta astazi de preferintia cu 92 ects-cuponu. „Creditul financiaru urbanu“, care abia gasea cumpăratori cu 73, astazi 1 Ianuariu se platesc 84, cu tendintia de a se urca si mai multu. Aceasta cota seu mai bine acésta incredere, trebuie se o atribuim in buna parte, deca vorbim că ómeni conșintiosi, si venirei la carma statului a d-lui Dimitrie Sturdza in calitate de ministru de finanțe. Celelalte efecte au remas stationarie. „Daciele“ 200, „Romaniile“ 90, cu tendintia de a atinge in curând perulu. In cali ferate romane, cu catu „siansele conversiunii diminuăza mai multu, cu atatu si cursulu acestoru valori scade in proportiune. Actiunile facu 32.70; Obligatiunile 82.90; Prioritatile 85^{1/2}.“

Bibliografia romana in 1878.

(Urmare si fine.)

44. „Jidovii la Congressulu din Berlinu“, séu pretenziunile lor de a dobândi drepturi egale cu romani, „de d. C. N. Atiak.
45. „Despre geniulu producătoriu si geniulu destrucătoru“, de d. Em. Cretulescu.
46. „Istoria romana“, de Dione Cassiu, traducere de d. Angelu Dimitrescu.
47. „Poterea de propasire a limbei“, de d. B. Ionescu.
48. „Virtutea militara“, poesia de Sav'a N. Soimescu.
49. „Elemente de aritmetică, teoretica si practica“, de d. Em. V. Alecsandrescu.
50. „Russia, leita, poleita, asiá cumu este“, de d. Ión C. Lerescu.
51. „Industria si resbelulu“, studiu sociologicu de d. Stef. Michailescu.
52. „Radu Buzescu“, séu Han-Tatarulu, de d. I. Dimitrescu.
53. „Inscriptiunile dela schitulu Verbel'a“, de d. Gr. G. Tocilescu.
54. „Studiu istoricu, literariu si critiku“, tecstu latinu cu adnotatiuni asupr'a cuventarii ciceroniane „Pro Marcello“ de d. G. Dem. Teodorescu.
55. „Cursu elementaru de aritmetică“, de d. Mirescu.
56. „Probe de limb'a si literatur'a tiganilor din România“ de d. Barbu Constantinescu.
57. „Elemente de geografie“, de d. C. Ienescu.
58. „Ai carte, ai parte“, romantiu de d. Teohari Alexi (in Sibiu).
59. „Elemente de Aritmetica“, de d. Dim. Petrescu.
60. „Documente istorice séu costumulu clerului ortodoxu“, de parintele Muscelénu.
61. „Manualu de sintacs'a romana“, de d-nii Stoicescu si Calinescu.
62. „Carte de cetire“, de d. I. Ionescu.
63. „Esplicarea evangeliilor duminecale“, de preotulu I. Constantinescu.
64. Gramatic'a romana, de d. Stefanu Neagoe.
65. „Despre cumululu condamnatiunilor“, discursu de d. I. Pretor.
66. „Cursu elementaru de istoria literaturi romane“, de d. I. G. Popescu.
67. Studie constitutionale, de d. G. G. Meitani.
68. Istoria Imperiului otomanu, (partea II), de principale Cantemiru, traducere de d. Ier. Hodosiu.
69. „Soll si Haben“, de d. I. Slavici.
70. „Dorobantiulu“, poesia de G. Ivascu.
71. Calendariulu progressului 1879.
72. „Artea in timpulu resbelului“. — Schitia pentru schitia, de d. Frédéric Damé.
73. „Plevn'a, le jour de la reddition“, de d. Cleon Rangabe, consulu generalu alu Greciei.
74. Studiu asupr'a demografiei si geografiei medicale din districtulu Ilfov, (partea I, statică), de Dr. C. N. Chabudianu.
75. „Doctorulu casnicu“, de d-na Elen'a T. Vartie.
76. „Anatomia descriptiva“, de d. Nic. Cretulescu.
77. Calendariulu Bobarnacului, 1879.

78. „Notariulu Topo“, de d. A. R. Rangabe, trad. de d. G. Demetropulo.
79. Calendariulu amusantu si picantu, 1879.
80. Calendariulu pentru toti, 1879.
81. Istoria limbei francese, de d. Frédéric Damé.
82. Comentariu asupr'a legei electorale din 1866, de d. Al. Cretescu, (Ed. 2-a).
83. „Confessiunea ortodoxa“ de d. Barbu Costantinescu.
84. „Plevn'a“, poemă de d. Mih. Lazaru (in Vien'a).
85. Geografi'a Romaniei si a tierilor locuite de romani, de d. Zaharia Antinescu.
86. „Visulu Dochiei“, poemă dramatică de d. Frédéric Damé, (textulu francesu si romau).
87. „Romantiulu femeiloru, cari au iubitu“. („Rom.“)

Literariu.

(„Femeia Romana“,) diariu socialu, literariu si casnicu. Directore si Redactore: Maria Flechtemacher. Acestu diariu apare dela anulu nou frumos brosuriat in formatu quartu, cu tipariu elegantu si contiene in Nr. 90 dela 4 Ianuariu v. 1879 urmatorela materia: Cestiunea femeiloru, articolu de fondu. — Anulu nou 1879, poesia de D. Gusti. — Congressulu internationalu alu dreptului femeiloru. Memorulu d-lui Teod. Stanton (urmare). — Istoria: Galileu. — Spiritulu secoliloru. — Inca o victimă. — Locuintiele in genere. — Nobila si Tieranulu, de Paulina Moisescu (urmare). — Varietati. — Foisióra: Secretulu Miss Aurorei (urmare). — Pretiulu de prenumeratiune este pentru Austro-Ungaria 30 lei n. pe anu si 18 lei n. pe 1/2 anu. Redactiunea si administratiunea „Femeiei Române“ se afla Strad'a Dóminei Nastasi'a 27, Bucuresci.

(„Familia“) din Budapest'a a aparutu dela anulu nou in haina mai frumosa, cu tipariu elegantu garmondu si are in Nr. 1 dela 4 Ian. a. c. cuprinsulu urmatoru: Parola lui Ali Muzdi-pasi'a, novela originala de V. R. Buticescu. — Urare României, poesia de B. A. Vinesiu, — Maritata si totusiu fara barbatu, romanu americanu (urmare). — Salonu: Din Vien'a. Pancove de carnevalu. Mod'a. — Cronic'a lumei: Biserică si scola; Societati si institute; Ce e nou? — Suvenirea mortiloru. — Ghicituri de silabe s. a.

(„Amicul Familiei“) redactat in Gherla, tiparit in Clusiu in alu douilea anu, aduce in Nr. 1 dela 1/13 Ianuarie 1879 urmatorele: La anulu nou, poesia. — Renascerea limbei romanesci in vorbire si scriere. Introducere, I. Scopulu si impartirea opului de Dr. Grigoriu Silasi. — Altetiei sale reg. Elisabet'a Dómn'a Romaniloru, poesia de Scipione Ionu Badescu. — Floric'a, novela de V. R. Buticescu. — Cantecu despre o betrana, poesia de Petru Dulfulu. — Datine si creditie romane: Stupitulu Cucului de S. Fl. Marian. — Argiru si Elen'a, poesia de Petru Dulfulu. — Fat'a Bradului, balada popor. din Bucovina, de S. Fl. Marian. — Conversatiuni. — Scanteutie. — Revista. — Gacitura de siacu; gacitura de semne. — Logografu.

(„Albin'a Carpatiloru“,) ce apare in Sibiu in alu III-lea anu, contiene in Nr. 6 dela 31 Decembre 1878 urmatorela materia: Testu: „Adio“ dupa H. de Balzac. — „Dacii“, studii populare, de Iosif Popescu. — Mitologia daco-romana: „Moroii“ de S. Fl. Marian. — „Memoriile unui stomachu“ (continuare). — „Barca luneca“, poesia de A. Barceanu. — „Dorint'a“, poesia de As. Roza C. — Piticulu Sultanului. — Tolpa si Stefanu-voda“, legenda de S. Fl. Marian. — Craciunulu. — Varietati: Statistica, Moda, Notitie economice, Ghicitura, Bibliografia, Momente de distractiune. — Ilustratiuni: Piticulu Sultanului. Ciocanitrea. — Nasarea lui Christosu. — Momente de distractiune.

Calendariulu Curieriului, foile intereseelor generale pe anulu 1879 ese in anulu VI in Iassi in tipografa T. Balassanu, strad'a mare, si cuprinde urmatorele materii: Cronolog'a; tergurile (iarmarocele?); prevestirea timpului; regentulu anului; serviciulu mesagerilor; fazele lunare; lista seriilor oblig. domeniale, esite la sorti la tragerea dela 1 Iuliu 1878; imprumutulu cu premii alu orasului Bucuresci; imprumutulu orasului Bucuresci, domnisor'a de la Faille, protocoile congressului dela Berlinu, Serbarea seculară in memor'a decapitarei lui Grigorie Alecsandru Ghic'a-Voda; discursuri tenuute cu ocaziunea servarii funebre in memor'a decapitatului Grigorie A. Ghic'a-Voda; executiunea Mariei Stuart, reginei Scotiei in 8 Februarie 1568; Andreiu Florea Curcanulu, novela si in fine mai multe poesii.

Multiamita publica.

Am aflatu cu scopu pentru infiintarea bibliotecii scolare din locu a amblă in serbatorile Craciunului si la anulu nou cu „Irodiosulu“, adeca o mică societate, compusa din prunci scolari, imbracati in costume uniforme si instruiti in productiuni alese — cari reprezentandu pe Irod, imperatulu din Judea, cei 3 regi din Persida, unu angeru si unu preotu, au aratatu nasarea Mantuitorinului lumii Christosu. Resultatulu acestei intreprinderi a fostu:

1. Din Siomcuta-mare au contribuit: Grigorie Zurze, economist 1 fl., Vasiliu Meciu, econ. 30 cr., Ios. Popu, adv. 1 fl., Sandru Popu Monosturénulu, ableg. diet. 1 fl., Nic.

Berzenzei, subpref. 1 fl., Nicolau Nilvanu, adv. 1 fl., Flor. Nilvanu, esec. reg. 1 fl., Dr. Ioanu Colceriu, med. 2 fl., Nic. Popu, comis. sec. 1 fl., Ioanu Belbe, subjude reg. 31 cr., A. Cototiu, prot. 40 cr., Andrei Medanu 1 fl., Ignatius Campianu, not. in Iadera 50 cr., Benjamin Budu, cancel. 30 cr., Georgiu Miculu, prim. opid. 50 cr., Iereni'a Batiu, not. opid. 1 fl. 20 cr., Ioanu Buteanu a pruncutului econ. 50 cr., Costanu Popu, econ. 40 cr., Eli'a Popu a. Costanu econ. 30 cr., Ioanu Buteniu de pe coste, econ. 1 fl., Vasiliu Lengeru, econ. 50 cr., George Buteanu Restoceniu 50 cr., Ladislau Buteniu, percept. opid. 60 cr., Flóre Buteanu a popi, econ. 40 cr., Antoniu Miculu, econ. si ciobotariu 25 cr., Cantorésa 20 cr., Ioanu Buteniu a. Ioanu, scolaru 10 cr., Vas. Dragosiu Hideganulu, adv. 2 fl., E. Moga, sub-jude reg. 40 cr., Vas. Indre, adv. 36 cr., Stefanu Nistoru, canc. adv. 20 cr., Simonu Buteniu a. Todoru, econ. 40 cr.

2. Din Miresiul mare: d-nii Vas. Popu, par. 1 fl., Sandru Popu Miresiulu, adv. si mare posessor 1 fl., Ioanu Avramu, not. cerc. 1 fl., Ioanu Valentiniu Balintu, not. 20 cr., Grigoriu Tergianu 5 cr., Mai multi economi din Miresiul apusu pe taleru in scola la finea productiunei 32 cr. v. a.

3. Din comun'a Remetea: Ilustr. d. Stefanu Filipu, pres. de trib. pens. 1 fl., Terentiu Lengeru, econ. 25 cr., Simeonu Filipu, econ. 1 fl., Ioanu Pinte, econ. 20 cr., Cu talerul dela mai multi economi din Remetea 60 cr.

Sum'a totala face asiadér' 28 fl. 24 cr.; din acésta s'a datu la 6 prunci à 1 fl. 50 cr. = 9 fl., pentru caru, tocnierea si spalarea vestimentelor 11 fl. 93 cr., spesele la olala 20 fl. 93 cr. A remasă că venitul curat in folosulu bibliotecii scolare 7 fl. 31 cr., din cari am prenumerat: „Economulu“ pe anulu 1879 cu 3 fl., „Cartile saténului romanu“ cu 1 fl., „Siedetorea“ cu 1 fl. 70 cr., Calendariulu saténului romanu“ cu 40 cr., „Traditiuni populare romane“, adunate de S. Fl. Marian cu 40 cr. La olala totă costa 6 fl. 50 cr., mai ramenant astfelii bani 81 cr., din care suma ce nu se va spesa la posta cu tramitarea prenumeratiunilor, aceea se va folosi éras pentru biblioteca.

Primăsca dreptu aceea p. t. dd. contributori, ce au suscru cu denariulu spre unu scopu atatu do sublimu — multiamit'a cea mai profunda, ce li esprimu in numele jumile scolare si a tuturor acelora, ce voru ceti din opurile acestei bibliotece scolare — pentru marinimosulu sprinu, ce au aratatu că si totudéuna asiá si cu asta ocasiune, dovedindu, ca le zace la anima inflorirea scolei si desteparea poporului romanu!

Siomcuta-mare, 18 Ianuariu 1879.

Eli'a Popu, invet. norm.

Cu 1-a Ianuarie stilu vechiu 1879 s'a inceputu una nou abonamentu la

GAZETA TRANSILVANIEI

pentru semestrul I 1879 cu conditiunile din fruntariu.

Rogam pe domnii aceia, a caror abonamentu a espirat in 30 Dec. st. v. 1878, ca se grabesca cu renoirea lui, că se li se poate tramite foia regulata.

Domnii noui abonanti sunt cu deosebire rogati a ne tramite adresaile lor exacte, arendandu si posta cea mai aproape de loculu, unde locuiesc.

Scriorile sunt a se adresa la Redactiunea „Gazetei Transilvaniei“.

DEMETRIU SELAGIANU, advocate,

aduce la cunoștin'a onoratului publicu, că incepandu dela 10 Ianuariu a. c. st. n. si-a deschis cancelari'a advocate in Ving'a (comitatulu Temisioréi) strad'a principală Nr. 238 si că si oferă servitiulu advocateiului onoratului publicu in totă afacerile de natura juridica, anume: cause procesuale civile si criminale, — cause urbariale de cartea funduara, de lasaminte etc. si ca primește substitutiuni, comisiuni si interventiuni in ori-ce causa de natura juridica, administrativa si financiara etc. In atacerile ce i se voru incredintă, va procede cu conscientia, acuratetă si punctualitate.

Nr. 1950/polt. 1878.

2-3

Concursu.

Pentru ocuparea postului de medicu comunale pentru opidulu Hatiegul pe bas'a art. de lege XIV ex 1876. § 143, 144 si 145 se scrie concursu pénă inclusiv 15 Februarie 1879 cu salariul anualu de 400 fl. val. austr. Voitorii de a competă la acestu postu, au a-si asterne rogarile instruite cu documentele necesare la subscrișul magistratului pénă la terminulu amintitul.

Hatiegul, in 28 Decembre 1878.

Din siedint'a representantie opidane.

Vots, prim. subs.

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 22 Ianuariu st. n. 1879.

5%	Rent'a chartia (Metalliques) . . .	61.75	Oblig. rurali ungare . . .	74.—
5%	Rent'a-argintu(im-prumutu nationalu) . . .	63.15	" " transilvane. . .	75.50
Losurile din 1860 . . .	113.35	" " croato-slav. . .	84.75	
Actiunile banci nation. . .	787.—	Argintulu in marfuri . . .	100.—	
inst. de creditu . . .	219.—	Galbini imperatesci . . .	5.55	
Londra, 3 luni . . .	116.—	Napoleond'ori . . .	9.33	
		Marci 100 imp. germ. . .	57.65	

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu

Tipografi'a: Ioane Gött si fiu Henricu.